У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. No. 165. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1970 Ч. 165. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 11 вересня 1970

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД ВИРІШИВ, що місто Ню Йорк та інші міста можуть скаржити більші автомобільні компанії за те, що вони змовлялися, щоб не інсталювати в нових автах таких приладів, які обмежували б, або й зовсім ліквідували б дим із газоліни. Ці скарги можна вносити на основі протитрестового закону. Коли хтось виграє цю скаргу, то може прийти до того, що автомобільні компанії втратять мільйони долярів, а, може навіть і до того, що суд накаже автомобільним фірмам продукувати протидимні прилади. В скарзі треба довести, що була змова фірми, і що внаслідок цієї змови місто мало матеріяльні втрати.

ЗСА МАЮТЬ ЗАБАГАТО КОСМІЧНИХ астронавтів — твердить колишній астронавт Іоналд К. Слейтон, який тепер є шефом операційних летів. Він сказав, що з 49 астронавтів, які мають право літати по космосі, 39 ще досі не літали по космосі, і внаслідок зменшення видатків на космічну програму, ці астронавти не мають нагоди літати по космосі і в найближчому часі не матимуть змоги бути дійсними астронавтами. П'ять астронавтів вже зрезиґнували. Скасування двох летів до Місяця зменшило можливість 6-ом астронавтам летіти до Місяця.

ГОЛОВА КРАЙОВОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КОМІТЕТУ Лоренс Ф. О'Браєн домагається, щоб державні урядовці, які беруть участь у виборчій кампанії, брали безплатну відпустку. О'Браєн в першу чергу мав на думці віце-президента Еґню, який тепер почав виборчу кампанію в користь Республіканської Партії. Але Еґню їздить не державним, тільки винайміленим літаком. О'Браєн також почав виборчу кампанію в користь демократичних кандидатів. Демократична Партія не має фондів, її дефіцит становить 9,300.000 долярів.

ВІД 10 ВЕРЕСНЯ КОЖНА ПАЧЕЧКА з піґулками для контролі народин мусить мати поучення про те, як ті піґулки можуть шкодити тим, що їх споживають. В цих поученнях пишеться про те, що піґулки можуть також в деяких жінок спричиняти сціпи (згустки) крови, які деколи можуть бути із „фатальними наслідками''. До піґулок додасться і маленьку книжечку, що її видало Американське Лікарське Товариство. В цих інформаціях пишеться про те, що деякі жінки взагалі не сміють вживати піґулок. Книжки ці роздають жінкам-пацієнтам їхні лікарі.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ РОБЕРТ С. БИРД із Західньої Вірджінії переслав Президентській Комісії в справі заворушень на університетських кемпусах 39 сторінкову заяву, в якій рекомендує, щоб коледжі звільнили з праці радикальних професорів та прогнали радикальних студентів. Адміністратори коледжів повинні вернутися до тієї шкільної політики, яка робила академічні школи центрами духового життя Америки. Сенатор Бирд заявляє, що не треба вимагати, щоб всі кінчали коледжі, бо не всі мають духові здібності це зробити, і воно не потрібне для суспільства.

У СВІТІ

НІМЕЦЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ДОГОВІР БУДЕ ПІДПИСАНИЙ між Німецько-Федеративною Республікою і Польщею до кінця цього року — ствердив речник західньо-німецького уряду. Остаточні переговори в цій справі переведе у Варшаві західньо-німецький міністер закордонних справ Вальтер Шеель з польським міністром Стефаном Єндриховським.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ПРОСЛАВЛЯЄ факт випуску перших автомобілів з заснованої в 1967 році над Волгою італійської автомобільної фабрики Фіят. До кінця цього року мають випродукувати 20.000 таких авт, але в майбутньому продукція тієї фабрики передбачена на 660.000 возів річно. Нове авто зоветься „Джіґулі'' й коштує 5.500 рублів, або — за совєтською розцінкою — 6.100 дол.

У ЛОНДОНІ ПОСТІЙНО НАРАДЖУЄТЬСЯ 5-тичленна Екзекутива Міжнародної Федерації Товариств летунських пільотів, яка нараховує 47.000 пільотів із 57-ох країн, в тому числі й деяких комуністичних, але без СССР і Комуністичного Китаю. Та Екзекутива міжнародної організації пільотів складається з представників Фінляндії, Канади, Ірляндії, З'єднаних Стейтів і Мехіка. Вона вимагає схвалення в Об'єднаних Націях міжнародної конвенції проти схоплювання літаків, санкцій супроти держав, які фінансують та підтримують терористів, заборони уділювати політичний азиль повітряним піратам і т. п. засобів, але є проти встановлювання на літаках аґентів безпеки, боячись стрілянини під час летів. Проте, мабуть, більшість держав утримуватимуть на своїх літаках озброєних аґентів.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАМБІЇ КЕНЕТ КАУНДА РОЗПЛАКАВСЯ під час своєї промови про лиха, що їх зазнають чорні автохтони Південно-Африканського Союзу та Родезії від тамошніх білих меншинних режимів, які ведуть сувору расову політику. В столиці Замбії Люсака власне скінчився з'їзд голів держав, прем'єрів і міністрів близько 60-ти країн, які називають себе невтральними.

ДО ТУРЕЧЧИНИ ПРИЛЕТІЛИ 6 великих американських транспортових літаків „С-130'' з медикаментами й іншими предметами першої потреби для кругло 300 „закладників'', що їх арабські партизани тримають на пустині, вимагаючи, в заміну за їх звільнення, звільнення сімох арабських терористів, які перебувають у в'язницях в Західній Німеччині, Британії і Швайцарії. Ті транспортні літаки могли б евакуювати з Йорданії схоплених „закладників''.

В ІТАЛІЇ ВЕЛИКОГО ШУМУ НАРОБИЛО виявлення скандалу з протеґуванням великих багатіїв тамошнім податковим урядом. 3 0серпня ц. р. маркіз Каміллько Касаті-Стампа ді Сончіно, застрілив свою дружину і її 25-річного приятеля. Під час слідства з приводу тієї події виявлено, що названий маркіз одідичив був коло 600 мільйонів долярів і мав щорічного доходу коло півтори мільйона долярів, але платив щорічний податок 200 дол., наче від доходу 3.200 дол. Тепер ведуть слідство, хто потурав такому зловживанню, на якому державний скарб втратив сотні тисяч дол.

ПЕРШІ НАРАДИ НОВООБРАНОГО ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС ВІДБУДУТЬСЯ 18 І 19 ВЕРЕСНЯ

Джерзі Ситі. — З головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що рекомендовані останньою Конвенцією цієї великої установи в травні ц. р. перші наради обраного тією Конвенцією Головного Уряду відбудуться в п'ятницю і суботу 18 і 19-го вересня ц. р. на Союзівці. В нарадах візьмуть участь усі члени новообраного Головного Екзекутивного Комітету: головний предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника Марія Душник, заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох та головний касир дир. Петро Пуцило; члени Головної Контрольної Комісії: мґр Іван Геврик, мґр Іван Винник з Ню Йорку, проф. д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук з Філядельфії та д-р Михайло Данилюк з Міннеаполісу; Головні Радні: Василь Дідюк з Торонта, Степан Гавриш з Філядельфії, Тарас Шмаґала з Клівленду, д-р Богдан Футей з Клівленду, інж. Анатолій Дорошенко з Чикаґо, пані Анна Гарас з Бетлегему, Дмитро Попадинець з Монтреалю, Тарас Шпікула з Чикаґа, д-р Анна Чопик з Бостону, Володимир Запаранюк з Ютики, проф. Мирон Куропась з Чикаґа, мґр Ярослав Кальба з Денверу, Євген Репета з Дітройту, Андрій Джула з Ембриджу та головний редактор Антін Драган. На порядку нарад є тільки короткі звіти головних екзекутивних урядовців та дебати над ними і плян праці на дальші місяці. Перед пленарними нарадами Головного Уряду відбудуть свої наради Комісії: для публічних зв'язків і преси, для жіночих справ, для справ молоді, для справ спорту, для канадійських справ, для фінансових справ та виховно-дослідної.

На ці наради запрошені також усі почесні члени Головного Уряду: Володимир Гірняк, д-р Володимир Галан, Микола Давискиба, Марія Демидчук, Володимир Дідик, Іван В. Іванчук, інж. Степан Куропась, Роман Слободян і Дмитро Шмаґала.

Сенатори обох партій погоджуються на плян приспішення праць Сенату

Вашинґтон. — Більшість членів Сенату, в тому числі демократичні й республіканські сенатори, погодилися покищо неформально на запропонований провідником демократичної більшости сенатором Майком Менсфілдом плян праць Сенату в найближчих п'яти тижнях. Випрацьовано цей леґіслятивних праць Сенату з метою приспішити схвалення низки актуальних і важливих законопроєктів, щоб до половини жовтня цього року, можна було закінчити теперішню сесію і дати можливість взяти участь у політичній виборчій кампанії. Наради Сенату мали б відбуватися від тепер кожного дня від ранку до пізньої ночі на дві зміни. У пляні визначено черговість справ і законопроєктів, що ними має протягом найближчих п'яти тижнів зайнятися Сенат. На черзі будуть такі законопроєкти, як схвалення додатку до Конституції про безпосереднє всенародне обирання Президента ЗСА, запропонований през. Ніксоном плян реформи суспільної опіки, як також інші законопроєкти. Не включені в плян справи нового торговельного закону, рекомендація президента Ніксона про поборювання злочинности, як також пропозиції уряду в справі нових податків. Республіканські сенатори погодилися неофіційно на цей плян, але мають добиватися деяких змін у ньому.

У Рочестері відбувся 9-ий Загальний З'їзд Об'єднання кол. Вояків УПА

Рочестер, Н.Й. — В днях 7 і 8 вересня 1970 року відбувся тут IX Загальний З'їзд Об'єднання кол. Вояків УПА Америки і Канади. З'їзд, що його о год. 2-гій по полудні відкрив Голова Об'єднання пполк УПА Ю. Лопатинський, започаткував молитвою о. Городецький, чотар Українських Січових Стрільців. Вибрана Президія З'їзду в особах: І. Хома — голова, В. Дашко — заст. голови, М. Міґус та А. Білевич — секретарі, провадили нарадами З'їзду. О год. 6:30 вечора члени-делеґати та запрошені гості вислухали доповіді Миколи Лебедя, Генерального Секретаря Закордонних Справ УГВР на тему: „Визвольна боротьба українського народу в недавньому минулому й сучасному''. По доповіді прелеґент давав вияснення на запити слухачів. Після доповіді о год. 7:30 відбувся бенкет, до якого засіли делеґати станиць та запрошені гості. При бенкеті представники комбатантських та суспільно-громадських організацій виголосили привіти для З'їзду. Увечері о год. 9:30 відбулась забава.

В неділю 8 вересня були відправлені Богослужби в намірені Українського Народу та панахиди по поляглих Вояках УПА. В усіх трьох церквах оо. пароxи виголосили проповіді про УПА.

Біля години 5-ої по полудні закінчено З'їзд та вибрано нову Управу Об'єднання, до якої ввійшли: І. Хома — голова, П. Гнатюк — заст. голови на Америку, В. Дашко — заст. голови на Канаду, Ю. Котляр — секретар, І. Дмитрик — фін. референт, М. Міґус — фін. референт на Канаду, Степан Гула-Шеремета, референт суспільної опіки та представник Об'єднання до Суспільної Служби Комбатанта. До редколеґії ввійшли: Ю. Лопатинський, д-р П. Потічний, Д. Федорівський. Вільні Члени: В. Сорочак, Я. Струтинський, І. Лико, І. Лялюк, О. Жигар, А. Білевич. Контрольна Комісія: М. Озимко — голова, А. Качала, І. Дерев'яник — члени.

ПОСВЯЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — У неділю 20 вересня відбудеться посвячення й офіційне відкриття новозбудованого силами громади Українського Народного Дому в Йонкерсі біля Ню Йорку. О год. 10 Служба Божа в церкві св. Михаїла, о год. 1:30 посвячення й відкриття УНДому при 301 Палісейде евню, о 2-ій відбудеться святковий бенкет, а від 6-ої вечора — забава під музику оркестри „Амор''. Діловий Комітет будови УНДому запрошує на свято громадянство Йонкерсу й околиць.

Валентина Мороза мають судити вдруге. — Опанаса Заливаху звільнено. — Деяких українських в'язнів з Володимирської тюрми перевезено в Мордовію

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України повідомляють, що в Івано-Франківську мав би відбутися у вересні ц.р. другий процес проти Валентина Мороза, який після відбуття чотирьох років свого ув'язнення був звільнений в серпні 1969 року і перебував в Івано-Франківську. Валентин Мороз, український історик з Луцька, згодом викладач української історії в Івано-Франківську, мав би бути суджений знову за „антирадянську пропаґанду і аґітацію'', тобто за здогадне написання і поширювання недопущених до друку в Совєтському Союзі літературних і публіцистичних творів. Під час першого ув'язнення В. Морозові пробували приписати авторство „Репортажу із заповідника ім. Берії'', що був свого часу поширений не тільки в Україні, але й закордоном, українською та іншими мовами. У зв'язку із заповідженим процесом В. Мороза виступили з протестними листами і вимогами відкритого суду його друзі з-поміж діячів української культури й науки.

Одночасно подають, що в серпні ц.р. був звільнений з ув'язнення в Мордовських концентраційних таборах мистець Опанас Заливаха, що був арештований з кінцем серпня 1965 року і в 1966 р. засуджений на 5 років в'язниці за здогадну антирадянську діяльність. По-

(Закінчення на стор. 3-ій)

5 держав відкинули шантаж терористів — переговори за звільнення закладників продовжуються

Женева. — П'ять держав, безпосередньо заторкнених останнім схопленням пасажирських літаків арабськими терористами, — ЗСА, Британія, Західня Німеччина, Швайцарія й Ізраїль, — після спільної наради їх репрезентантів у Берні, в Швайцарії, відкинули ультиматум, що його поставили терористи. За тим ультиматумом, арабські терористи погоджувалися звільнити усіх жінок, старих і немічних мужчин, що їх тримають, як „закладників'' на йорданській пустині, в заміну за звільнення семеро терористів, що їх тримають у себе Швайцарія, Західня Німеччина і Британія. Однак арабські терористи заявили, що затримають ще всіх схоплених на літаках ізраїльців, щоб окремо переговорювати з Ізраїлем про звільнення неозначеного числа арабів, що їх Ізраїль тримає у своїх в'язницях і таборах. Представник всіх 5-ти держав, Андре Роша, з делеґації Міжнародного Червоного Хреста в Йорданії, заявив, що повинні бути звільнені „всі закладники, або ніхто''. Швайцарія, Західня Німеччина і Британія у принципі погодилися на звільнення арабів, арештованих за переведення терористичних актів на їх території, але солідаризуються з Ізраїлем, що ізраїльські пасажири, схоплені на двох американських, одному швайцарському й одному британійському літаках, мають бути також звільнені. Усіх взагалі схоплених цивільних осіб на тих літаках було 412. Із них араби перевели 155 жінок і дітей до Міжнародного готелю в Аммані, де вони більшість часу перевели у готелевій пивниці, під час завзятих боїв, які йшли в Аммані між державним військом і партизанськими відділами. Таким чином на пустині за 25 миль від Амману, де стоять три

(Закінчення на стор. 4-ій)

83-тє засідання Паризької конференції про В'єтнам — без успіху

Париж. — В четвер 10 вересня відбулося 83-тє з черги засідання Паризької конференції про В'єтнам, але воно було, як усі попередні, невдачне, бо голова північно-в'єтнамської делеґації Хуан Туі повторив стару відому комуністичну вимогу, що всі американські війська повинні беззастережно вийти геть з В'єтнаму та що повинен бути створений тимчасовий коаліційний уряд у Південному В'єтнамі задля переведення „справедливих'' виборів. Хуан Туі знову нічого не сказав про відкликання з Південного В'єтнаму північно-в'єтнамських військ. Комуністи взагалі дотепер не призналися, що в Південному В'єтнамі є північно-в'єтнамські війська. Голова американської делеґації Дейвід Брус ствердив у своїй відповіді, що комуністична сторона не змінила свого непоступливого й неприйнятливого для Америки становища і перестеріг, що він не буде продовжувати до безконечности таких безплідних розмов. Сподіваються, що, можливо, конференція вийде із сліпого кута, коли Хуан Туі і Дейвід Брус матимуть „приватні'' засекречені розмови, але покищо не відомо, чи такі розмови взагалі відбудуться.

Японія хоче продукувати уран, потрібний для атомової енерґії

Вашинґтон. — Японський військовий міністер, з офіційним скромним титулом „генерального директора Аґенції оборони'', колишній лейтенант японської морської фльоти в японсько-американській війні, Ясуґіро Накасоне, перебуває тепер у Вашинґтоні, куди він прибув на запрошення секретаря оборони Мелвіна Лерда. У нарадах з Лердом і державним секретарем Вілліямом Роджерсом Накасане, який є лідером Ліберально-демократичної партії, що має 30 мандатів у 486-членному японському парляменті, з'ясував у своїй промові в Клюбі крайової преси у Вашинґтоні три пропозиції, що їх зробив найвищим американським державним колам: 1) щоб Америка виявила Японії тайну формулу продукування урану, потрібного для витворювання атомової енерґії для мирних цілей, 2) щоб вона передала частину своїх 122-ох військових баз в Японії до спільного ужиткування і 3) щоб у щорічних традиційних американсько-японських конференціях у Токіо брали участь американські державний секретар і секретар оборони. Японія може сама розгадати тайну продукції спеціяльного роду урану, але це коштувало б коло п'ять більйонів долярів. Тепер ЗСА доставлять Японії готовий уран для деяких мирних проєктів. Накасоне твердить, що Японія не хоче атомової зброї.

ПАСТОР ОЛЕКСАНДЕР ГАРБУЗЮК ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ПРЕЗИДЕНТА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКИХ ЦЕРКОВ У ЗСА



Пастор Олекса Гарбузюк

Честер - Крумлин, Па. (С. Г.) — Почавши від п'ятниці 4-го вересня до понеділка 6-го вересня тут відбувся 25-ий Ювілейний З'їзд — Конвенція українських Євангельсько - Баптиських Церков у ЗСА. На З'їзді, що відбувся в УБЦерквах Крумлина і Честера, прибули сотні віруючих українців зі всіх місцевостей ЗСА а навіть з так далеких сторін, як Сіятел, Міннеаполіс, Чикаґо, Бостон, Гартфорд та Ню Йорк. Моттом З'їзду було „Все та в усьому—Христос.''

З'їздом, який розпочався в п'ятницю по полудні, проводила президія в особах пресвітера Павла Барткова (почесний президент), Олекси Гарбузюка (президента), Івана Барчука і Дмитра Марійчука. Завданням З'їзду було відмітити що зроблено за останніх 25 років, вибрати нову управу Об'єднання, а при тому будувати себе духово під час Богослужб. У зв'язку з тим уже в суботу від ранніх годин відбувались звіти з проведеної праці, а відтак, після полудня, відбулись вибори проводу Об'єднання. В висліді тайного голосування індивідуально на кожну особу обрано уряд ОУЄБЦ, у склад якого ввійшли: пресвітер Павло Бартків — почесний президент, пастор Олекса Гарбузюк — президент, пастор Іван Барчук — заступник президента, пастор Дмитро Марійчук — генеральний секретар, пастор Ярослав Папроцький — заступник секретаря, Іван Пятковський — скарбник, Михайло Якубович — заступник скарбника, д-р Лев Жабко — Потанович і доктор Володимир Штурма — члени управи. В той сам час відбувались наради Об'єднання Молоді і наради Об'єднання Сестрицтва при ОУЄБЦерквах, в результаті яких на голову переобрано молодого науковця Михайла Якубовича, на голову Сестрицтва переобрано Катерину Пятковську. — Вибраний новий уряд Об'єднання є відповідальний за

(Закінчення на стор. 3-ій)

Комітет за здійснення патріярхату УКЦ відбуває наради в Клівленді

Клівленд. — В суботу, 12-го вересня ц. р., тут у приміщенні Українсько - Американського Осередку починаються о год. 10:30 перед полуднем наради Координаційного Комітету Українських Організацій ЗСА і Канади за здійснення патріярхату Української Католицької Церкви. На програмі цих нарад, господарем яких є д-р Зенон Винницький, член Координаційного Комітету, є підсумки дотеперішньої праці Комітету, доповідь про теперішній стан заходів за здійснення патріярхату, справа відзначення Днів Помісности в цьому році, дальше плянування діяльности та, вкінці, внески і постанови. З нагоди цих нарад, в яких беруть участь представники окремих осередків, відбудеться в неділю, 13-го вересня День Помісности УКЦеркви із загальними зборами - маніфестацією о год. 4-ій по полудні в залі згаданого Осередку.

Голова МУНО Я. Макогон відвідав Канцелярію УНС, „Свободу''



Під час відвідин в Головній Канцелярії УНС: голова МУНО Канади Ярослав Макогон (зправа) в розмові з гол. предсідником УНС Йосипом Лисогором

Джерзі Сити, Н. Дж.—Новообраний голова МУНО — Молоді Українського Національного Об'єднання в Канаді п. Ярослав Макогон з Торонта відвідав 10-го вересня Головну Канцелярію УНСоюзу та редакцію „Свободи'', інформуючи про працю довіреної йому організації. Макогон студіював політекономію і закінчив Віндзорський Університет. Головою Крайової Управи МУНО його обрано на останньому З'їзді МУНО, що відбувся в Торонті на початку вересня ц. р. МУНО було засноване в 1934 р. теперішнім сенатором Павлом Юзиком, зоступником головного предсідника УНСоюзу на Канаду. Об'єднання нараховує 13 відділів, серед його членства переважають юнаки й дівчата вже 3 і навіть 4-го покоління, однак, у видаваному циклостилевім журналі „Голос Молоді'' частина текстів публікується українською мовою, яку членство МУНО не бажає занехаяти. Крім того, з рамени МУНО публікуються матеріяли у співзвучному з Об'єднанням тижневику „Новий Шлях'' у Канаді. Ак сказав голова Крайового Проводу МУНО п. Я. Макогон, МУНО має за завдання плекати українську культуру, підносити її до рівня культур інших народів і етнічних груп у Канаді, сприяти поширенню української правди в світі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ніксон і робітництво

7-го вересня ц. р., в День Праці, президент Ніксон зробив перший в історії Америки жест: запросив до Білого Дому 75 робітничих лідерів і їх дружин на бенкет, а кругло 4.000 діячів нижчих ступнів на прийняття на мураві з походом із смолоскипами і іншими розвагами. Президент прославляв у своєму тості американське робітництво, як найсильнішу підпору державного ладу і назвав „людиною характеру та славетним державним мужем світу праці" президента Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних організацій, Джорджа Міні.

Опозиційні коментатори вбачають у цьому жесті президента Ніксона один із засобів з'єднати симпатії робітництва для Республіканської партії і таким чином переламати неначе традицію, за якою американське робітництво в масі належить до Демократичної партії. Перш за все — американський робітник такий самий індивідуаліст, як кожний американець, і не слухається політичних вказівок від своєї робітничої спілки: голосує так, як йому подобається. Секретар праці Джеймс Годжсон, промовляючи до групи республіканських кандидатів у Мізурі, твердив, що „деякі робітничі спілки, а напевно багато окремих робітників є нині найбільш консервативним елементом. Вони не пропали для Республіканської партії..."

Можна дискутувати над цим твердженням, але фактом є, що недавно делеґація робітників передала Ричардові М. Ніксонові в Білому Домі „твердий шолом", як символ вірности робітників гаслу „закон і правопорядок". І фактом є, що ось кільканадцять робітничих спілок у Ню Йорку відмовилися підтримати кандидатуру демократичного кандидата на губернатора Артура Ґолдберґа, дармащо Ґолдберґ був колись правним заступником централі робітничих спілок, а згодом секретарем праці. Названий Джордж Міні з'ясував тайну такого звороту фактом, що в Демократичній партії завеликі впливи здобули крайні ліберали. Не всі робітники є за Ніксона. Але американське робітництво в масі є антикомуністичне і хоче порядку. І в цьому найбільша запорука тривкости американської державної системи.

Терор і терпеливість

Серед великого шуму, що його накоїло у вільному світі схоплення арабськими терористами чотирьох пасажирських літаків — двох американських, швайцарського і англійського — і в усіх проєктах, як протидіяти жалюгідному явищу повітряного піратства, нема згадки про те, що проти арабських держав, які озброюють і фінансують партизанські організації, можна б застосувати якісь яскраві санкції. Навпаки, проти проєкту бойкоту арабських летунських ліній та проєкту перервання летунської комунікації з країнами, які або активно підтримують терористів або толерують їх, зразу виставлено арґументи, що — мовляв — не можна скидати вину на уряди за дії організацій, що їх ті уряди не контролюють. Не треба, чуємо теж, ставити в клопітливе становище арабські уряди, які самі є проти творення партизанськими організаціями держав у державі, але не можуть виступати проти них, поки існує нерозв'язана проблема понад мільйона колишніх утікачів з Палестини, що дихають ненавистю супроти Ізраїлю.

Ніхто не може піддавати під сумнів героїзму одиниць і організацій, які не задля власної користи, а задля ідеї наражають своє життя. 24-річна Леїла Халеб, яка з ґранатою в руках хотіла захопити ізраїльський літак, яку арештували британські власті, і її товариш, який згинув у тій терористичній спробі, це герої. Алеж не можна признати права тим арабським ідеалістам, які воюють за свої права в колишній Палестині, щоб вони тероризували ввесь світ, схоплювали над Европою літаки з кількома сотками пасажирів та завозили їх в арабську пустелю, погрожуючи вистріляти, якщо західні держави не звільнять засуджених терористів.

Минулися династичні війни за спадщину чи з приводу образи монарха або атентату проти нього. Колись кожна з провокацій, що їх нині гладко ковтають держави і їх правителі, становила б причину до воєнного походу. Сучасний світ повний парадоксів. Між ними є той парадокс, що, з одного боку, бачимо акти жорстокости, брутальности, безскрупульности, терору і насильства, а з другого — безмежну дипломатичну терпеливість, байдужність і миролюбність. Але кожний терпець вривається, коли той, хто зловживає ним, перетягне струну. Може це останнє схоплення літаків було перетягненням струни, а може це був лише подібний новий акт. Але колись струна ввірветься.

АВТО В „ПРОЛЕТАРСЬКІМ РАЮ"

Після того, як Захід відзначив 50-ліття „доби автомобіля", в Кремлі вирішили щойно розпочинати цю добу побудовою над Волгою величезного автомобільного заводу, що десь на початку 1972 р. має випускати річно 660.000 автомашин. Цей будований інженерами італійської фірми Фіят завод буде одним з найбільших у світі. Отже, совєтського громадянина, якого довгими роками переконувано у вищості комуністичної системи, посадять в авто не Маркс з Леніним, а таки західні капіталісти. Так пише у вересневому числі „Рідерс Дайджесту" відомий американський журналіст Дейвід Рід.

Запроєктувала цей заводвелетень фірма Фіят, під наглядом італійських інженерів встановлюватиметься в ньому всю машинерію і вишколюватиметься совєтських техніків. Інші західні фірми дістали замовлення на устаткування заводу в сумі 550 мільйонів долярів.

І все ж будований в місті Толлїяті (названому так на честь померлого в 1964 році вождя італійських комуністів) новий завод по осягненні найвищої видайности продукуватиме річно 1.100.000 авт — менше, як продуковано в ЗСА у 1916 році.

На думку Дейвіда Ріда, рішення збудувати цього ґіганта означає ґрунтовну зміну в внутрішній політиці Кремлю. Адже Сталін і Хрущов, роз'їжджаючи в лімузинах, були переконані, що народи СССР не потребують авт. В „п р о л е т а рському раю", вважали вони, робітники мусять користуватися публічним транспортом — або ходити пішки. Хрущов називав авто „смердючим крíслом на колесах".

Таке зневажливе відношення його і інших совєтських вождів до автомобіля зрозуміле: вони не хотіли обмежувати розвитку важкої і збройової індустрії в користь „люксусу" — розвитку автомобільного промислу. До того ж вони вважали, що авто у приватному посіданні суперечить основній ідеї комунізму, породжуючи у його посідача „приватновласницьку ментальність".

На американському автомобільному ринку покупець може в 1970 році вибирати з-поміж 374 різних моделів, а на совєтському є лише три моделі. Але й на ті моделі ціни такі високі, що придбати собі авто може лише особа з упривілейованого прошарку населення. Для прикладу: „Волга", авто приблизно такого розміру, як „Ш е в р о л е", коштує 6.000 долярів — в країні, де пересічна місячна платня робітника становить 160 рублів. За тверду валюту, якої совєтські громадяни не мають, це авто можна купити за 1.450 долярів.

Але, навіть маючи гроші, совєтський громадянин мусить чекати на замовлене авто 3-4 роки, настільки мала продукція їх в СССР у порівнянні з попитом. При цьому в продажі авт совєтські продавці практикують засаду: „Плати зараз — їздитимеш потім".

У Москві, в місті з 7 мільйонами населення, — пише Дейвід Рід, — є лише 13 ремонтних майстерень і не повних 200 в усьому Совєтському Союзі. До того ж завжди бракує запасових частин, і 20% усіх авт перебувають в стані „замороження". З цієї причини, а також з огляду на високу ціну авт їх власники уникають зимою, ранньою весною і восени виїжджати на слизькі дороги.

Подорожування автом по Совєтському Союзу зв'язане з великими труднощами. Хоч територія СССР у два рази більша, як територія З'єднаних Стейтів, там є лише 930.000 миль доріг у порівнянні з 3.700.000 миль в ЗСА. Дві третини цих доріг — це так звані „ґрейдери", тобто немощені дороги, якими автом в більшій частині року годі проїхати. Так зв. „бензинозаправочних станцій", яких в Америці є 222.000, в СССР менше як 2.000. Отже, моторист мусить добре упляновувати свою подорож, щоб не застрягнути десь між цими станціями.

Від совєтських громадян, які мріють про власне авто, годі приховати, що на Заході — це звичайна, а часто й необхідна річ. І тому вже й в совєтській пресі пишуть, що „ми мусимо задовольнити вимоги наших громадян".

Немає сумніву, — пише Д. Рід, — що Совєти можуть освоїти модерну автомобільну промисловість, використовуючи мільйони годин досвіду і наслідки жорстокої конкуренції західніх фірм, хоч традиційно вони й далі уживатимуть свої кращі технічні сили в упривілейованих ділянках промислу — збройовій і просторовій — космічній. „Те, що росіяни купують тепер у нас, — сказав голова ради директорів фірми Фіят Джіянні Агнелі, — це 70 років нашого досвіду".

Крім фірми Фіят і численних інших західньоевропейських фірм, які допомагають совєтському громадянинові „сісти в авто", комуністичні країни Східньої Европи, що мають на своїх дорогах пропорційно удвоє більше авт, як СССР, зобов'язуються постачати совєтському автомобільному промислові батерії, радіоапарати і інші компоненти модерного авта.

Китайська преса, заалярмована цими величезними плянами, називає їх „плянами реставрації капіталізму в Росії". Італійські комуністи обурюються співпрацею „першої в світі країни соціялізму" з найбільшими в Італії капіталістичними фірмами.

Авта, що їх випускатиме завод в місті Толіятті над Волгою, вже дістало назву „Жиґулі" — від назви гори, що підноситься над цим містом. Це, кажуть італійські інженери, буде „двоюрідний брат" фіята-124, зміцнений і відповідно достосований до совєтських „ґрейдерів". Фіят-124 має тепер п'ять років віку, отже в 1980 р., коли будований нині завод досягне своєї повної потужности, ця модель залишиться тільки в пам'яті італійців.

Авто в посіданні совєтського громадянина, як і побоювалися Сталін та Хрущов, напевно витворюватиме в ньому „приватновласницьку ментальність", „отруюватиме" його почуттям особистої свободи і свободи руху. Отже, режимним чинникам значно тяжче буде контролювати, де совєтський громадянин в даний час перебуває, що робить і з ким зустрічається.

У своїй цікавій статті Дейвід Рід не заторкнув основної справи, зв'язаної з масовою продукцією авт в СССР: величезних капіталовкладів, потрібних для створення сітки відповідних доріг, бензинових станцій, обслужного персоналу, придорожніх ресторанів та ін. Вкласти в цю справу такі величезні суми, совєтський уряд, очевидно, неспроможний, бо це глибоко підривало б державний бюджет, а на місцеві ресурси сподіватися нема чого. Тож, либонь, ще довгі роки прийдеться „жиґулям" ламати осі на вибоїнах „ґрейдерів", а подорожникам, вибираючись в далеку дорогу, запасатися всім потрібним так, як робилося це в „добу коня і вола".

В. С-ко

А. Орел

„МІЖНАРОДНА ДАТА"

(2)

Що пролетаріят являє собою особливий психологічний тип, на це є певні підстави з його вийняткової ролі в суспільстві. Але що пролетаріят не може бути типом майбутньої людини, це також має підстави хоча б у тому, що години існування його як кляси вже пораховані. Автоматизація виробничих процесів зліквідує пролетаріят як клясу виконавців прикладної функції й, замість нього, появить клясу творчої інтеліґенції. Пролетаріят, що стоїть перед світом модерної людини з своїм арсеналом марксівської соціології, подібний до троглодита, що дивиться на подорож ракети на місяць. Інша справа, як допомагає сучасна наука пролетаріятові усвідомити свої людські прикмети, а не пролетарські, та людські завдання, а також позиції перед фактом заміни пролетаріяту роботами та кебернетикою*).

І тут у перспективі абоабо. Або комуністична доктринерсько-параноїчна мафія встигне збаламутити трудящих усього світу і з їх допомогою зруйнує все „до основанья, а затем" і здобуде диктатуру над людством, або автоматизація й кебернетика зліквідує пролетаріят як клясу й виб'є з-під ніг комуністичної мафії базу її існування.

А покищо ніякого поворотного пункту в психології пролетаріяту не сталось і не станеться.

Коли мова про Америку, то в ній робітництво було й є в авангарді заперечування і поборювання марксизму. Але пролетаріят в інших країнах, зокрема европейських, азійських та південноамериканських психологічно живе ще в статичному псевдонауковому параноїчному світі марксистських утопій, не відаючи того, що світ еволюціонував і еволюціонує, а практика здійснення марксівських ідей серед третини людства показала, як далеко пішов світ і яким примітивізмом тхне від марксівської соціології. Провідники пролетаріяту ще не подолали марксизму в своїх уявленнях. Вони його толерують, тільки часом хотіли б очистити його від компартії. І доки такий стан існуватиме, доти не може бути віри в творчу ролю пролетаріяту в аспекті політичнім. Вона лишається руїнницькою.

Теоретики марксизму твердять, що сила впливу марксизму на людство в його єдиносправжній науковості. Антимарксисти доводять, що в творах Маркса-Енґельса ніякої науковости немає, що це суцільна фантастика, мрії.

Справжня наука для мас тяжка, щоб зрозуміти й сприйняти її. Мрію, утопію, ілюзії маси сприймають легко й вірять, якщо в них є обіцянка щастя, і фанатично борються за них, ідучи за тими, хто їх манить цими ілюзіями. В утопії, в мріях непереможна сила марксизму та його вплив на маси, а не в науковості, якої в марксизмі нема. Отож, докази псевдонауковости марксизму не розв'яжуть проблеми катастрофальної ситуації сучасного людства. Науковість чи псевдонауковість марксизму для мас чужа, незрозуміла й нецікава. Важливі й рушійні тут ілюзії й обіцянки. Вони рухають масами, а не науковість.

Чи означає це, що маємо йти за принципом „не трать, куме, сили, спускайсь на дно"? Чи означає це, що марксизм не можна перемогти? Абсолютно ні. Нова рушійна ідея переможе марксизм. Почасти вже тому переможе, що в практиці марксизм уже збанкрутував, ілюзії вже розвіялись, але тільки там, де ця практика вже наявна. Хто тієї практики не знає, той ще вірить у ці утопії.

Який же з цього висновок? А висновок той, що тих, хто прагне здійснення марксівських ідей, треба примусити здійснювати їх не язиком, а на ділі. Не казати масам „разрушім до основанья, а затем"... щось побудуємо, а братися будувати одразу в межах тієї формації, яка існує. Не той справжній бізнесмен і творець підприємства, хто каже: „дайте мені силу і владу та ще мільйони долярів і я побудую вам рай", а той творець, хто починає творити, не вимагаючи ніяких умов. Марксисти обіцяють рай на землі, якщо людство віддасть їм усе, також і свої руки й розум і саме життя. Завелика ціна такого раю.

* Грецьке kebernos — керівник.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ПРО РЕҐІОНАЛЬНІ З'ЇЗДИ"

У „Свободі" з 1 вересня ц. р. в рубриці „Голос читача" вмістив п. Я. В. свої погляди на недоцільність видавати друком реґіональні альманахи. Він пише м. ін. таке: „Якщо розглянути цю справу під чисто реальним, а не емоційним кутом зору, то практична користь видавання альманахів, мабуть, ледве чи оправдає ці висококоштовні видання. Чи не було б, отже, доцільніше і практичніше зібрані матеріяли друкувати на машинці, зробити з них певну кількість копій-відбиток для роздачі зацікавленим, а решту схороняти в архівах до відповідного часу для книжкових видань".

Автор подає, що в такий спосіб ми схоронили б історію наших районів, а при цьому заощадили б поважні засоби.

На це слід замітити, що подібно, як це було зі справою побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, датки на альманах дають дуже часто люди, що не беруть активної участи в нашому суспільно-громадському житті і лише з льокального патріотизму, з сантименту до своїх рідних околиць та із-за туги за ними їдуть на з'їзди та складають жертви на видання альманахів.

З другого боку левину частину праці над збиранням матеріялів до альманахів, підготуванням з'їздів вкладають патріоти, що й так давали та дають пожертви на всякі наші національно громадські потреби. Знаною є річчю, що свідомі ваги справи автори надсилають праці редакційним колеґіям альманахів у такій кількості, що вони не можуть бути всі вміщенні в аляманахах, і частина їх невикористана переходить до архівів. Знаю конкретно, що, наприклад, Редакційна Колеґія Альманаху Станиславів і Станиславівщина дістала понад 200 праць, з яких можна було б видати альманах у двох-трох грубих томах, а рішено видати його в одному томі на 800 стор. Решта матеріялу перейде до архіву.

Порада п. Я. В. „друкувати зібрані матеріяли на машинці, робити з них певну кількість відбиток-копій для роздачі зацікавленим" — це зовсім непрактична порада, бо, наприклад, зацікавлених альманахом є 300 осіб, що вплатили певну суму й хочуть мати альманах. Вибраного матеріялу є на 800 стор. друку, в тому числі 150-200 вартісних знимок. Чи переписування, роблення копій та кліш буде практичнішим, економічнішим як друк книжки? Коли б більшість наших обласних, повітових міст спромоглася на видання альманахів, де бодай згруба були б насвітлені істо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

„Там наша молодість цвіла"

Ледве скінчилися вакації, а вже розв'язався мішок з реґіональними з'їздами: Дрогобицька княжа земля і Бойківщина зустрічаються на Союзівці, Т-во „Снятин" в Торонті, Бережани таки в Ню Йорку, повіт Підгайці — на оселі „Верховина". Хіба той бідний ред. Іван Дурбак розірветься на кусні, як зачне роз'їжджати всюди з доповідями!

Об'єктивно треба признати, що найбільший рух і замішання на реґіональному фронті робить повіт Підгайці, як і робив колись на революційному, в Старому Краю. Як у Центральному Комітеті, під головством інж. Колодчина з Дітройту, так і в обласних-зональних, сидять хлопці з ікрою, що розгорнули роботу майже в світовому маштабі. Якщо вони вже не збудують України в Америці (і в Канаді!), то остається ще остання надія на наш, Бібрецький повіт...

До речі кажучи, поки інші реґіональні комітети готувалися до своїх з'їздів чи зустрічей, в далекій Голляндії тихесенько, без гомону, вийшов з друку ілюстрований збірник Південної Бібреччини під поетичним заголовком „Там наша молодість цвіла"... Між іншим, я назвав би його радше „збірничок", як „збірник", бо вам він невеличкого формату і розповідає про життя-буття сучасне та минуле лиш малого клаптика Бібрецького повіту, що то в його склад входило колись коло 90 сіл!

Збірник зредаґував наш, сказати б, малощо не амбасадор у Голляндії, колеґа Михайло Брик-Дев'ятницький з Дев'ятник, при активній допомозі д-ра Теодора Мацькова з Бертешова, — дай, Боже, йому багато здоров'я і довгий вік за те, що в 1943-му році лікував мене в Криниці з туберкульози. Редактор згадує також теплими словами, у своїй подяці співробітникам, колишню „їмость" з Дев'ятник, п-ні Софію Королюк, вдову по о. парохові С. Королюкові, якого замордували червоні партизани на Словаччині.

Особлива увага присвячена в збірнику іншому його співробітникові, д-рові Іванові графові Шептицькому, колишньому дідичеві с. Дев'ятник, що тепер доживає віку в Південній Африці. Граф Іван Шептицький, брат Митрополита Андрея, не лише написав для збірника своє, глибоко зворушливе „Слово до Краянів", але також допоміг фінансово до появи його в світ. У збірнику поміщено ряд есеїв про славний рід Шептицьких і деяких інших видатних бібречан, як бл. митрат д-р Василь Лаба з Бертешова, д-р Корнило Троян з Ходорова, о. Єфтимій Філіповський гербу „Побуг" з Дев'ятник та ін. Збірник прикрашує 42 оригінальні ілюстрації, між ними фоторепродукція портрету о. ігумена Климентія Шептицького, пензля мистця Михайла Мороза.

І так Південна Бібреччина сказала вже своє слово про ці, незабутні й дорогі нашому серцю, рідні сторони, де наша молодість цвіла... А тепер дозвольте спитати, що діється із збірником „Звенигород-Винники" в Чікаго?..

Ікер

Антін Рубінець

ОЛЕКСАНДЕР ДЮМА ПРО РОСІЮ

(3)

— Ви, приятелю, виглядаєте мені на людину з великими помислами. Розкажіть же про всякі ваші веселі способи, що ви ними користувалися.

— Ба, не можу нарікати, хоч не раз тяжко було попровадити справу, як хотілось. Раз, наприклад, над берегом ріки зашпортався я на новонароджене немовлятко. Припадок? Чи вбивство? Хтось, не такий проворний як я, може вишукав би виновницю і домагався б грошей, погрожуючи, що дасть її під суд, якщо не заплатить. Алеж мати, яка кидає свою дитину в воду, мусить бути занадто бідною, щоб могти прокормити її. Навіть, якщо має якісь гроші, то не багато.

— Так що ви зробили?

— Дуже просто. Я пішов із немовлятком попри ріку до найближчого села і проголосив, що задля того, щоб викрити матір-убивцю, перегляну кожну хату й огляну груди кожної жінки, що ще може родити. Коли знайду якусь жінку, в якої є молоко, вона мусить показати мені свою дитину або привести свідків, які потвердили б, що дитина нещодавно померла природною смертю. А ні, то будуть її судити за збивство. Ви може не знаєте, як наші жінки стараються не відкривати будь-яку частину свого тіла. Отож, кожна з них заплатила, щоб я не оглядав її тіла, і я заробив тисячу рублів сріблом за таку дрібницю. Потім звелів похоронити дитину, і на тому справа скінчилася. Чи ж то не було краще, як віддати бідну жінку до суду, щоб померла під ударами батога або в шпиталі? І коли б покарали матір на смерть, то це не привернуло б немовля до життя.

— Ви обдаровані надзвичайно багатою уявою!

— Так, це правда. Минулої зими, наприклад, коли у нас буває 32 ступені морозу, я скликав кріпаків того села і заявив їм: „Братіки, наш імператор, як знаєте, не п'є нічого, лише шампанське, яке треба спроваджувати з Франції, а це вино мусить бути холоджене льодом, щоб не втратило свого приємного смаку. Задля того він приказує своїм підданим, щоб привозили йому лід із кожної губернії. Мусимо чесно поділити цю працю. Декотрі з вас мусять рубати лід на Волзі, а ті, що мають коні та сани, мусять повезти лід до Петербурґу. Але, мої голубчики, треба поспішати, а то лід стопиться".

Можете уявити собі, як вони стали сперечатися! Ні один не хотів іти рубати лід, а тим більше везти його до Петербурґу, але я переконував, настоював, погрожував так довго, аж вони побачили, що іншого виходу нема, і розійшлися.

Тоді я скликав їх знову і заявив: „Голубчики, я знаю спосіб, який вам сподобається. — Вони слухали з напруженою увагою. Наш імператор просив льоду, алеж лід то не вино, що добре в одній околиці, а погане в іншій. Лід це попросту лід, чи він із Волги чи відкіль небудь. Тож я можу влаштувати цю справу так, що лід рубатимуть із озера Ладоги, яке набагато ближче Петербурґу, і транспорт коштуватиме багато дешевше". „Ура! — закричали вони — хай живе наш становий!" — „Але, — кажу я їм далі, — я мушу найняти робітників, щоб порубати лід, найняти коні та сани, щоб відвезти його до Петербурґу, а це коштуватиме щонайменше дві тисячі рублів". Вони давай протестувати. „Тисяча п'ятсот! Даю вам три дні до надуми, — сказав я, — і не забудьте про відлиґу!" Через три дні їх голова приніс мені 1.500 рублів.

— Дуже добрий помисл, — запримітив я стиха.

— Але часом я помагав їм, — говорив він далі. — Одного дня мужик у Савкіно підпалив свою хату та й пішло з вогнем усе село. Чому він це зробив?

Ну, знаєте, кріпак гадає, що він може мати претенсію до свого поміщика, який може забажав його сестри, висік нагаєм його жінку або його сина заслав у солдати. Тоді, з помсти, він може спалити свій дім і стати бродягою, як цей чоловік і вчинив.

Від імени кріпаків, які залишилися без даху над головою, староста написав до поміщика, щоб дозволив нарубати доволі дерева, аби могли відбудувати село. Поміщик згодився, але поставив умову, що дерева мусять рубати з лісу, який ріс за п'ять верств від села, замість із поблизького лісу. Що ж зробили люди? Нарубали дерев з поблизького лісу.

Одного гарного дня, як саме скінчили будувати вони собі нові хати, рознеслася чутка, що поміщик довідався про те, що сталося, і вислав свого контролера, щоб повів слідство. Можете зрозуміти, яку прогалину зробили люди в лісі, коли вирубали стільки дерева, щоб збудувати двісті хат: на одну хату треба шістдесят або й сімдесят дерев. Тож ті драбуги стали розпачати. Це ж значить кнут кожному з них, а деяким Сибір. До кого ж їм звернутися? Тільки до мене, бо знають, що я чоловік винахідливий.

— Скільки часу, голубчики, маєте ще до приїзду контролера? — питаю я їх.

— Точно місяць.

— Тож ви можете врятуватися, — сказав я, а вони аж попідскакували на радощах.

— Так, — кажу я далі, — але ви знаєте нашу приповідку, що добра рада багато варта? — Вони слухали, але вже не підскакували. — Це коштуватиме вам по десять рублів від кожного. — Стали стогнати голосно. — Годитеся або ні, — кажу я, — але не забудьте, що якщо ви не рішитеся протягом трьох днів, мій плян пропав.

Наступного дня пропонували мені по п'ять рублів, через два дні — по вісім, але я був твердий. І вкінці вони згодилися на десять рублів, як я домагався. — Одначе, — питалися, — чи можете обіцяти, що нам нічого не станеться і ніхто не знатиме, що ми вирубали цей поблизький ліс?

— Добре, — відповів я. — Тепер маємо листопад, і сніг на чотири стопи завглибшки. Всі сліди від саней пропали. Отже, кожна родина мусить вирубати з далекого лісу стільки дерев, скільки зужила для будови нової хати, привезти ті дерева на вирубану прогалину в поблизькому лісі і поставити їх гарненько у сніг, начебто вони ростуть. Вони, само собою, попадають, як прийде відлига у травні, але за той час контролер забереться і слід за ним пропаде.

— Розумна гадка! — озвався старший з мужиків. — Далебі, дуже розумна!

— А тепер по десятці мені на руку та й махайте на роботу.

Але їм наче не спішилося.

— Тепер, як ми вже це знаємо, — сказав той старший чоловік, — хто нас спинить зробити, як ви кажете, не плативши вам?

— Ну, добре, — сказав я лагідно, — як прийде контролер, я прогуляюся з ним до того поблизького лісу і скажу йому...

— Ох, ох! Та я лише пожартував, пане становий. Ось тут вам десять рублів і дяка вам із ними.

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Валентина Мороза мають судити вдруге.

(Закінчення з 1-ої ст.)

відомляють також, що недавно перевезли групу українських в'язнів із Володимирської тюрми до Мордовських таборів, серед них Михайла Гориня, Михайла Масютка, Катрусю Зарицьку, Галину Дидик, Дарію Гусяк, Лева Лук'яненка та Івана Кандибу, як також Івана Сокульського, Миколу Кульчинського і Віктора Савченка з Дніпропетровська, що їх в січні ц.р. судили за відомого в Україні і за кордоном „Листа творчої молоді Дніпропетровського", в якому розкривалась русифікація шкіл і всіх ділянок українського життя. Крім названих, згідно з повідомленням італійських журналістичних джерел, в карному відділенні Мордовських концтаборів Но. 17а перебувають українські політичні в'язні, між ними: Дмитро Верхоляк, про якого немає ближчих даних, Богдан Христинич, нар. 1928 року в Тернополі і в 1959 р. засуджений на 10 років за приналежність до ОУН, Володимир Леонюк, нар. 1932, арештований в Бересті Литовському в 1951 р. і засуджений на 25 років за участь в українському націоналістичному підпільному русі, Ярослав Гасюк з Івано-Франківська, нар. 1925 р., засуджений в 1960 р. на 12 років за зв'язок з українським підпільним рухом. Вячеслав Караванський далі залишається у Володимирській тюрмі.

Згідно з дальшими інформаціями з України, там появилося друге число підпільного „Українського вісника". Статті в обох числах цього захалявного видання не мають протирежимного змісту, але вони спрямовані в першу чергу на оборону національних і політичних прав українського народу, викривають різні форми русифікації, наголошують основні права людини на свободу. В цьому виданні подаються м. ін. ширші інформації про справу С. Караванського, звідомлення з процесу Сокульського, Кульчинського і Савченка. Рівночасно серед населення України поширюються у відписах нові документи захалявної літератури, між ними: відповідь Б. Стенчукові, есеї п.н. „Дантей і Мойсей", „Серед снігів", „Хроніка опору" тощо.

ПАСТОР ОЛЕКСАНДЕР ГАРБУЗЮК ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ПРЕЗИДЕНТА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

десятки Церков та місійних станиць в ЗСА та в Південній Америці, Австралії і Европі. Рівнож відповідальним є за радіомовлення „Голос Євангелії в Україну", що вже 5-ий рік надається через Трансовітове радіо в Монте Карльо.

Крім ділових нарад в часі З'їзду, відбувались весь час Богослуження для старших і молоді, під час яких Божим словом служили пасторі та проповідники з ЗСА і Канади. Всі ці промови пасторів і проповідників мали характер чисто релігійний, але можна було нераз і не два почути слова високого патріотизму. Згадували про поневолену Україну, нищення українських Церков на рідних землях, переслідування віруючих українців, нищення українських історичних надбань а головно нищення української мови.

Під час Богослужень співав мішаний хор з Чикаго під диригентурою пастора Івана Поліщука. Були рівнож сольоспіви, дуети, квартети, деклямації та гра на різних музичних інструментах. Під час всіх Богослужень акомпаніювала молода студентка з Чикаго Вікторія Мельник.

Ювілейний З'їзд одержав багато привітів та побажань від різних Євангельських Церков, світських установ і поодиноких осіб. Перший привіт наспів від президента ЗСА Ричарда Ніксона. Були писемні привіти з України (Київ — Харків), Австралії, Югославії, Чехословаччини, Польщі, Німеччини, Франції, Бельгії, Англії і Південної Америки. Були і привіти від проводів інших домінацій українських Євангельських Церков Америки і Канади. Наспіли привіти і від Центральних українських установ а саме СКВУ, УККА, УНСоюзу та інших. Крім писемних привітів були і устні привітання. Від Канади вітали Ювілейний З'їзд редактор і письменник Михайло Подворняк з Вінніпегу, пастор Степан Тимців і Володимир Остапчук з Торонта. Від західнього ОУЄБЦерков вітав З'їзд проф. Іван Францус з Сіятел. Рівнож склали привіти пасторі поодиноких Церков: Микола Бездітко, Андрій Рудик, Василь Бура, Ярослав Папроцький, Олекса Перехрест, Дмитро Марійчук, Олекса Гурин, Іван Поліщук та Богдан Ярошевич. Від Всеукраїнського Об'єднання Євангельсько - Баптитських Церков теплим словом вітав З'їзд відомий науковець, автор багатьох видань пастор д-р Лев Жабко-Потапович.

У вечірніх год. в суботу відбувся величавий бенкет-гостина для делегатів і гостей, де головним промовцем був представник УНС, головний радний Степан Гавриш, проводячи аналізу дії Об'єднання на протязі 25-ти років.

Спеціяльна Комісія на чолі з пастором Олексою Гарбузюком постановила, за апробатою всіх делегатів наділити почесними грамотами поодиноких осіб за віддану і ревну працю для розвитку ОУЄБЦерков. Такі грамоти одержали: пресвітер Павло Бартків, д-р Лев Жабко-Потапович, пастор Іван Барчук, пастор Василь Бура, редактор Михайло Подворняк і Іван Пятковський. Як кожного року так і тепер під час З'їзду діяла Резолюційна Комісія на чолі з д-р Левом Жабко - Потаповичем, яка приготовила ряд важливих резолюцій. Всі Богослужби, як для старших так і молоді, відбувались виключно в українській мові.

Подяка

Родині, Приятелям і Організаціям, які привітали мене з нагоди мого 90-тиліття, складаю цією дорогою мою сердечну подяку.

ЕВГЕНІЯ МАКАРУШКА

В ШОСТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Незабутнього МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

ІВАНА ТИМЧИШИНА

буде відправлена

в середу, 16-го вересня 1970 року

о год. 9-ій рано

в Українській Католицькій Церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА при 30th Street and 31st Avenue, Long Island City, N. Y.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

До участи в молитвах просять:

дружина — АННА
син — МАРІЯН

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що в четвер, дня 10-го вересня 1970 р. по довгій недузі, упокоїлася в Бозі на 92-му році життя наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

АННА З КОСТЕЦЬКИХ СУМИК

ПАНАХИДИ — в суботу, 12-го і неділю 13-го вересня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в понеділок, 14-го вересня 1970 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення Петра Яреми до церкви св. Юрія при 7-ій вул. в Ню Йорку.

ДІТИ
ВНУКИ, ПРАВНУКИ
Сестра ЗОФІЯ ВОЗНЯК з Родиною
і дальша Родина в Америці, Англії і в Україні

Ділимося сумною вісткою з Громадянством великого Нюарку, що в середу, 9-го вересня 1970 р. по довгій недузі упокоїлась в Бозі

бл. п. ІРИНА ГНАТІВ

невтомний член Екзекутиви Відділу УККА в Нюарку й околиці.

ЕКЗЕКУТИВА

Ліндзі запропонував становище комішинера поліції Ню Йорку Патрикові В. Морфі з Дітройту

Ню Йорк. — Після резиґнації дотеперішнього комішинера нюйоркської поліції Говарда Р. Лірі, посадник міста Ню Йорку Ліндзі запропонував це становище комішенерові поліції міста Дітройту Патрикові В. Морфі. Була обговорювана ця справа під час зустрічі Ліндзі із Морфі в середу 9 вересня ц.р. і потім в четвер під час конференції Морфі з дистриктовим прокуратором Френком С. Ґоґаном. Комішинер Морфі був уже заступником комішинера поліціїв Ню Йорку до 1965 року.

У розмові з журналістами Морфі заявив, що він не дав ще конкретної відповіді на пропозицію посадника Ліндзі. Сам же посадник подав до відома, що справа нового комішинера поліції Ню Йорку ще не вирішена і що він шукає якнайбільш відповідної особи на це становище. Дотеперішній комішинер Лірі після своєї резиґнації переходить на становище керівника охоронної служби в одному із великих торговельних підприємств. Лірі одержував 41 000 долярів заробітної платні річно.

„Про реґіональні з'їзди"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

рія, побут і т. д. даної округу чепурно виданій книзі, на доброму папері, як це влегшило б майбутнім історикам дослідження цих місцевостей, бож вони мали б бодай 50% інформацій, зібраних у легко доступній книжковій формі, а лише 50% мусітимуть вишукувати у рукописах, приміщених по архівах хто-зна в якому стані. А чи ми не зобов'язані влегшувати працю майбутнім дослідникам?

Не опубліковані друком альманахи котрихось районів зовсім не причиняться до того, щоб жителі тих районів у вільному світі заощаджені гроші вплатили на загальнонаціональні потреби.

Пригадую, що на побудову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні хтось склав кілька тисяч долярів, бо, очевидно, уважав це діло дуже корисним. Чому цей добродій не дав тої пожертви на якусь іншу ціль? А може той жертводавець давав і перед тим великі пожертви на інші цілі.

Уважаю, що не слід гасити запалу патріотів, які сидять над писанням споминів та описів своєї найвужчої батьківщини, як і не треба гасити загальної жертвенности на видання реґіональних альманахів. Люди, що це роблять — пишуть і жертвують гроші — передумали справи і діють не тільки під впливом емоцій, але й на диктат розуму.

М. Дем'янчук
Моріставн, Н. Дж.

5 держав віднинули шантаж терористів...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

схоплені літаки, залишилось 257 осіб. Те число збільшилось в минулий четвер на одну дитину, що її породила одна молода жінка-„закладниця". Мати і дитина — повідомлено в комунікаті — здорові. В Ізраїлі знаходиться неокреслене число арабських партизанів та їх спільників, схоплених чи арештованих у зв'язку з арабськими партизанськими діями. За твердженням газет — усіх арабів у в'язницях і таборах Ізраїлю є 11,000, але активних терористів коло 2,000. Араби твердять, що ізраїльці тримають ув'язненими тако ж140 арабських дівчат у віці 14-22 і погано з ними поводяться. Ізраїльський прем'єр Ґолда Меїр заявила, що нікого з них не звільнять. Однак генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант одверто натаврував Ізраїль за затримування двох високих урядовців, альжирських арабів, що їх ізраїльські власті забрали з літака, який зупинився був на ізраїльському летовищі.

Єгипетський уряд заявив офіційно, що він не погоджувався, не погоджується і не буде погоджуватися із схоплюванням пасажирських літаків, бо такі схоплювання шкодять арабській справі. Водночас Єгипет натаврував рішення Америки доставити Ізраїлеві дальших 18 суперсонічних літаків типу „Фантом". Єгипет знову твердить, що він не встановив ніяких нових ракетних становищ, а пересунути давні викидні він мав право і тому він не порушив воєнного перемир'я.

Тим часом пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер проголосив, що внедовзі будуть оприлюднені докладні засоби безпеки, що їх стосуватимуть проти майбутнього схоплювання літаків. Передбачується делеґування коло 4,000 спеціально вишколених сторожів безпеки, з-посеред військовиків і цивільних, що летітимуть у кожному далекобіжному літаку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 13-го ВЕРЕСНЯ 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність — 163 Відд. о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. — С. Филик, фін. секр.

СУБОТА, 19-го ВЕРЕСНЯ 1970 р.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 7:30 веч. в залі як звичайно. Секретар пів-години перед зборами буде збирати вкладки. — П. Шилер, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. вкладок за місяць вересень від Т-ва Дністер 430 Відд., як слідує: неділя, 13-го, від год. 1-3 по пол. в УСТ Тризуб; субота, 19-го від 7-9 веч. в Укр. Домі, 23-тя і Бравн вул. Проситься вирівняти вкладки. У всіх справах звертатися на адресу секретаря: Іван Кніґніцький, 5821 N. Marshall St., Phila., Pa. 19120. Tel.: WA 4-6088. — І. Кніґніцький, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!